

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-165

09/03/2022

ქ. თბილისი

თერჯოლის მუნიციპალიტეტში, სოფ. კვახჭირის მიმდებარე ტერიტორიაზე შპს „ექსიმგრუპის“ ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის (სილიკომანგანუმის საწარმოს) ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

შპს „ექსიმგრუპის“ მიერ, გზმ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის (სილიკომანგანუმის საწარმოს) ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების პროექტის სკრინინგის განცხადება.

შპს „ექსიმგრუპის“ ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის (სილიკომანგანუმის საწარმოს) მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე 2019 წლის 22 თებერვალს გაცემულია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება (ბრძანება №2-60).

სკრინინგის განცხადების თანახმად, შპს „ექსიმგრუპის“ ფეროშენადნობების წარმოების ქარხანა მდებარეობს თერჯოლის მუნიციპალიტეტში, სოფ. კვახჭირის მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებულ 51 000 მ² ფართობის მქონე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების ორ მიწის ნაკვეთზე. პირველი მიწის ნაკვეთი (ს/კ: 33.01.36.467; ფართობი: 18 000 მ²) შპს „ექსიმგრუპის“, იჯარის ხელშეკრულების საფუძველზე, აღებული აქვს სახელმწიფოსგან, ხოლო მეორე მიწის ნაკვეთი (ს/კ: 33.01.36.468; ფართობი: 33 000 მ²) წარმოადგენს შპს „ექსიმგრუპის“ საკუთრებას. საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს მდინარე რიონისა და ყვირილას შესართავთან. უახლოესი ზედაპირული წყლის ობიექტი, მდინარე ყვირილა, საწარმოდან დაშორებულია დაახლოებით 210 მეტრით, ხოლო მდინარე რიონი - დაახლოებით 300 მეტრით. საპროექტო ტერიტორიას სამხრეთით ემიჯნება შპს „საქმილსადენმშენის“ კუთვნილი ასფალტ-ბეტონის ქარხანა, ხოლო აღმოსავლეთით, დაახლოებით 66 მეტრი - ამავე კომპანიის კუთვნილი სამსხვრევ-დამახარისხებელი საწარმო. სკრინინგის განცხადების მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიას ასევე ემიჯნება შპს „მანგანუზ ინდასტრის“ საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთი (ს/კ: 33.01.36.466), სადაც აღნიშნული კომპანია გეგმავს ფეროშენადნობთა საწარმოს მოწყობასა და ექსპლუატაციას. ამასთან, მონაცემთა ელექტრონული გადამოწმებით დგინდება, რომ შპს „ექსიმგრუპის“ ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის მიმდებარედ (500 მეტრიან რადიუსში) განთავსებულია სხვადასხვა საწარმო ობიექტები. უახლოესი საცხოვრებელი სახლი საპროექტო ტერიტორიიდან დაშორებულია დაახლოებით 500 მეტრით.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, ამჟამად, კომპანიის მიერ მიმდინარეობს საწარმოო შენობა-ნაგებობების სამშენებლო და ტექნოლოგიური დანადგარ-მოწყობილობების სამონტაჟო სამუშაოები. სკრინინგის განცხადების მიხედვით, ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის შემადგენლობაში შევა შემდეგი ინფრასტრუქტურული ობიექტები: სადნობი საამქრო; დახურული საწყობი (900 მ²); მზა პროდუქციის ღია საწყობი (2 000 მ²); წიდის სანაყარო (5 177 მ²); მზა პროდუქციის სამსხვრევი დანადგარი (სამსხვრეველა); წყლის სამარაგო რეზერვუარი (288 მ³); საოფისე შენობა.

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშითა და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიხედვით, ფეროშენადნობების წარმოების ქარხანაში, ფეროსილიკომანგანუმის დნობისათვის, გათვალისწინებულია 9 მგვტ სიმძლავრის ნახევრად ღია ღუმელის გამოყენება, რომელიც წარმოადგენს 20 მმ ფურცლოვანი რკინისაგან შეკრულ მრგვალ ქვაბისებურ კონსტრუქციას, 60% მაღალალუმინიანი ცეცხლგამძლე აგურის და სპეციალური პასტის ამონაგებით. აღნიშნულ ღუმელს მოემსახურება 9 მეგავატიანი ტრანსფორმატორი. ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის წარმადობა შეადგენს წელიწადში 14 400 ტონას.

წარმოდგენილი ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში, კომპანიის მიერ დაგეგმილია ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის წარმადობის გაზრდა და დამატებით ერთი - 18 მგვტ სიმძლავრის ელექტრორკალური ღუმელის მოწყობა. ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის სამუშაო რეჟიმი (წელიწადში 365 სამუშაო დღე, დღე-ღამეში 24 სთ) და ტექნოლოგიური პროცესი დარჩება უცვლელი. ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების შემდგომ, ქარხნის წარმადობა იქნება 42 000 ტ ფეროშენადნობი წელიწადში, ნაცვლად თავდაპირველი პროექტით გათვალისწინებული 14 400 ტონისა.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, ტექნოლოგიური პროცესი იწყება ქარხნის ტერიტორიაზე ნედლეულის შემოტანით, რომელიც დასაწყობდება შესაბამის საწყობში. ნედლეული კონვეიერით მიეწოდება ბუნკერებს (ღუმელის გვერდით ზოლურად განლაგებულია 8 ბუნკერი). თითოეული ნედლეულის აწონვის შემდეგ კაზმი მიეწოდება ღუმელს, სადაც ხდება მისი დნობა 1360°C-ზე. მაღალტემპერატურულ რეჟიმში ფეროშენადნობთა მიღება ხორციელდება კონვენციის გზით. ღუმელებიდან მზა პროდუქციის და წიდის გამოშვება მოხდება პერიოდულად, ყოველ 2-2.5 საათში ერთხელ. ლითონის ჩამოსხმა განხორციელდება ელექტროამწეების მეშვეობით, შესაბამის ციხვებში. ლითონის გაციების შემდეგ, მოხდება მისი მსხვრევა 25 ტ/სთ წარმადობის სამსხვრეველაში. დამსხვრეული პროდუქცია დაფასოვდება ბიგ-ბეგებში და განთავსდება მზა პროდუქციის საწყობში.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, კაზმის შემადგენლობაში ერთ-ერთ ნედლეულად გათვალისწინებულია ე.წ. „რკინის ბურბუმელა“, რაც გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშისა და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიხედვით, არ შედიოდა კაზმის შემადგენლობაში. შესაბამისად, ნარჩენის კოდი და დასახელება საჭიროებს დაზუსტებას „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხის განსაზღვრისა და

კლასიფიკაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 17 აგვისტოს №426 დადგენილებით დამტკიცებული ნარჩენების ნუსხის მიხედვით.

ექსპლუატაციის პროცესში წარმოქმნილი წიდა დროებით იყრება სპეციალურ ორმოებში (თოთოეულ ღუმელს გააჩნია წიდის 2 ორმო), საიდანაც, გაგრილების შემდეგ, ექსკავატორის და თვითმცლელი მანქანების მეშვეობით, გადავა წიდის სანაყაროზე.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, ღუმელებში წარმოქმნილი აირმტვერნარევის საერთო მოცულობა იქნება 330 000 მ³/სთ, მათ შორის: 9 მგვტ-იანი სიმძლავრის ელექტრორკალური ღუმელისათვის 150 000 მ³/სთ, ხოლო 18 მგვტ-იანი სიმძლავრის ელექტრორკალური ღუმელისთვის - 180 000 მ³/სთ. დნობისას წარმოქმნილი მტვრის დასაჭერად გათვალისწინებულია სათანადო ასპირაციული ღონისძიებები. ფეროშენადნობის სადნობი ღუმელებიდან, ჩამოსხმის უბნიდან და სამსხვრეველადან გამოყოფილი აირმტვერნარევი, სავენტოლაციო მილების საშუალებით, მიემართება ციკლონისკენ, სადაც ხდება დიდი ზომის ნაწილაკების დალექვა და შემდგომ მიეწოდება სახელოებიან ფილტრებს. აირმტვერნარევი, აღნიშნული ფილტრების გავლის შემდგომ, 22 მეტრი სიმაღლის და 1.600 მმ დიამეტრის მილით გაიფრქვევა ატმოსფეროში. ფილტრის გამოსავალზე აირმტვერნარევი მტვრის შემცველობა არ იქნება 20 მგ/მ³-ზე მეტი.

ფეროშენადნობების წარმოების ქარხანაში წყლის გამოყენება დაგეგმილია სასმელ-სამეურნეო და საწარმოო დანიშნულებით. ღუმელების გაციებისთვის ტექნიკური წყლის აღება მოხდება მდ. რიონიდან, ხოლო სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით წყლის მომარაგებისათვის, შესაბამისი ლიცენზიის მიღების შემდგომ, იგეგმება ჭაბურღილის მოწყობა. ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში გათვალისწინებულია ღუმელების გამაგრილებელი სისტემის ბრუნვითი წყალმომარაგებისათვის საჭირო წყლის როდენობის გაზრდა, რაც ნაცვლად 5 775 მ³/წელ-ისა იქნება 13 525 მ³/წელ. ამასთანავე, ფეროშენადნობების წარმოების ქარხანაში წყლის გამოყენება გათვალისწინებულია ხანძარსაწინააღმდეგო მიზნებისათვის, ნარგავების მოსარწყავად და მშრალ ამინდებში ამტვერების საწინააღმდეგო ღონისძიებებისათვის (ჯამში 1 200 მ³/წელ.) სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით გამოყენებული წყლის მაქსიმალური რაოდენობა იქნება 1 150 მ³/წელ.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლებისათვის ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია შიდასაკანალიზაციო სისტემა, რომელიც დაერთდება 20 – 25 მ³ მოცულობის, ბეტონის, ჰერმეტიკულად დახურულ საასენიზაციო ორმოზე. საასენიზაციო ორმოს დაცლა მოხდება შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის ექსპლუატაციის პროცესში ადგილი ექნება ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედებას. სკრინინგის განცხადებაში წარმოდგენილია საწარმოს ექსპლუატაციის შედეგად გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე, იდენტიფიცირებულია მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის წყაროები და ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების რაოდენობრივი მაჩვენებლები.

ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნიდან გაფრქვეული ატმოსფერული ჰაერის ძირითადი დამაბინძურებელი ნივთიერებები იქნება: მანგანუმისა და სილიციუმის დიოქსიდები, ალუმინის, ქრომის, კალციუმისა და მაგნიუმის ოქსიდები, არაორგანული მტვერი, აზოტის ოქსიდები, ნახშირბადის ოქსიდი. ვინაიდან, დაგეგმილი ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება ითვალისწინებს ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის წარმადობის არსებითად გაზრდას (14 400 ტონიდან 42 000 ტონამდე), მოსალოდნელია ატმოსფერულ ჰაერზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება, რაც საჭიროებს დამატებით შესწავლას და შეფასებას.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის ექსპლუატაციის ეტაპზე, ხმაურის გავრცელების ძირითად წყაროს წარმოადგენს ტექნოლოგიური დანადგარების მუშაობა და ტერიტორიაზე ტექნიკის გადაადგილება. სკრინინგის განცხადებაში ხმაურის გავრცელების გაანგარიშება ჩატარებულია საპროექტო ტერიტორიიდან 620 მეტრის დაშორებით და აღნიშნულია, რომ ხმაურის დონე, უახლოეს საცხოვრებელ სახლთან, იქნება 42 დბა. გამომდინარე იქიდან, რომ უახლოესი საცხოვრებელი სახლი, ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის ტერიტორიიდან დაშორებულია 500 მეტრით, დაზუსტებას და დამატებით შესწავლას საჭიროებს მათ შორის ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების საკითხი.

წარმოდგენილი ინფორმაციის მიხედვით, დაგეგმილი ცვლილებების გათვალისწინებით, ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის ექსპლუატაციის ეტაპზე მოხდება წარმოქმნილი ნარჩენების რაოდენობის გაზრდა, რომელთაგან მნიშვნელოვანი იქნება წიდა (დაახლოებით 60-62 ათასი ტ/წ) და მტვერდამჭერი ფილტრებში დაგროვილი მტვერი (დაახლოებით 11-12 ათასი ტ/წ). სკრინინგის განცხადების მიხედვით, გამომდინარე იქიდან, რომ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის ტექნოლოგიური პროცესი რჩება უცვლელი, წარმოქმნილი ნარჩენების სახეობრივი შემადგენლობის ცვლილებას ადგილი არ ექნება. როგორც უკვე აღინიშნა, წარმოქმნილი წიდა, თავდაპირველად, განთავსდება წიდის საყრდენ ორმოებში და შემდგომ გადავა წიდის სანაყაროზე, ხოლო მტვერდამჭერ ფილტრებში წარმოქმნილი მტვერი განთავსდება ბიგ-ბეგებში და დასაწყობდება საწარმოს ტერიტორიაზე. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საწარმოს ექსპლუატაციის დაწყების შემდეგ ჩატარდება წიდის და მტვრის ნიმუშების ლაბორატორიული გამოკვლევები და განისაზღვრება აღნიშნული ნარჩენების სახიფათოობის საკითხი. გარდა ამისა, საჭიროების შემთხვევაში, მოხდება წიდის სანაყაროს ფართობის გაზრდა. შესაბამისად, აღნიშნული საკითხები საჭიროებს დამატებით შესწავლასა და შეფასებას.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, საპროექტო ტერიტორია სწორი ზედაპირსაა და საშიში გეოდინამიკური პროცესების თვალსაზრისით მაღალი რისკის უბნები წარმოდგენილი არ არის. მდ. რიონიდან დაშორების მანძილის და სიმაღლეთა სხვაობის (4-5 მ) გათვალისწინებით, ტერიტორიის დატბორვის რისკი პრაქტიკულად არ არსებობს. პროექტში შეტანილი ცვლილებები არ ითვალისწინებს მიწის სამუშაოების მოცულობის მნიშვნელოვან გაზრდას (გათვალისწინებულია 18 მგვტ სიმძლავრის ღუმელის დამატება). შესაბამისად, დაგეგმილი ცვლილებების განხორციელება, გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების რისკების ზრდასთან დაკავშირებული არ იქნება.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორია არ მდებარეობს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების, ტყით მჭიდროდ დაფარული და დაცული ტერიტორიების სიახლოვეს. ფეროშენადნობთა წარმოების ქარხნის ტერიტორია თავისუფალია მცენარეული საფარისგან და არ გამოირჩევა ცხოველთა მრავალფეროვნებით. ამასთან, როგორც უკვე აღინიშნა, ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება არ არის დაკავშირებული მასშტაბურ სამშენებლო სამუშაოებთან. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, დაგეგმილი ცვლილებების ფარგლებში, ნიადაგზე/გრუნტზე და ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების გარდა არ არის მოსალოდნელი.

როგორც უკვე აღინიშნა, შპს „ექსიმგრუპის“ ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის სიახლოვეს ფუნქციონირებს შპს „საქმილსადენმშენის“ კუთვნილი ასფალტ-ბეტონის ქარხანა, ხოლო აღმოსავლეთით, დაახლოებით 66 მეტრი - ამავე კომპანიის კუთვნილი სამსხვრევ-დამახარისხებელი საწარმო. სკრინინგის განცხადების მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიას ასევე ემიჯნება შპს „მანგანუზ ინდასტრის“ საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთი (ს/კ: 33.01.36.466), სადაც აღნიშნული კომპანია გეგმავს ფეროშენადნობთა საწარმოს მოწყობასა და ექსპლუატაციას. ამასთან, მონაცემების ელექტრონული გადამოწმებით დგინდება, რომ 500 მეტრიან რადიუსში ასევე ფიქსირდება სხვადასხვა საწარმოო ობიექტები. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, დამატებით შესწავლას და შეფასებას საჭიროებს არსებულ და დაგეგმილ საქმიანობასთან კუმულაციური ზემოქმედების საკითხი, როგორც ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე, ისე სატრანსპორტო ნაკადებზე ზემოქმედებისა და ხმაურის გავრცელების კუთხით.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სამინისტრომ უზრუნველყო სკრინინგის განცხადების თავის ოფიციალურ ვებგვერდზე განთავსება. ამასთან, განცხადება გადაიგზავნა თერჯოლის მუნიციპალიტეტის მერიაში საინფორმაციო დაფაზე განთავსების მიზნით. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სკრინინგის განცხადებასთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები/მოსაზრებები სამინისტროში არ წარმოდგენილა.

სკრინინგის განცხადების შესწავლით დგინდება, რომ თერჯოლის მუნიციპალიტეტში, სოფ. კვახჭირის მიმდებარე ტერიტორიაზე შპს „ექსიმგრუპის“ ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის (სილიკომანგანუმის საწარმოს) ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება საქმიანობის სპეციფიკის, კომპლექსურობის და წარმადობის გათვალისწინებით გამოიწვევს მნიშვნელოვან ზემოქმედებას გარემოზე.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-5 მუხლის მე-12 ნაწილის და ამავე კოდექსის მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ თერჯოლის მუნიციპალიტეტში, სოფ. კვახჭირის მიმდებარე ტერიტორიაზე შპს „ექსიმგრუპის“

ფეროშენადნობების წარმოების ქარხნის (სილიკომანგანუმის საწარმოს) ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;

2. შპს „ექსიმგრუპი“ ვალდებულია „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-8 მუხლის შესაბამისად უზრუნველყოს სკოპინგის პროცედურის გავლა;
3. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „ექსიმგრუპს“;
4. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „ექსიმგრუპს“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
5. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და თერჯოლის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. №6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ოთარ შამუგია

მინისტრი